

Curso académico: 24-25		Departamento: FILOSOFÍA
1. Concreción curricular de la materia:	Filosofía	
1.1 Elementos curriculares del nivel:	1º Batxillerat	
1.1.1 Competencias específicas	Competencia específica: Competència específica 1. Identificar problemes i formular preguntes relacionades amb l'existència dels éssers humans i la seua capacitat de raonar i actuar, des de l'especificitat i radicalitat de la perspectiva filosòfica. Competència específica 2. Utilitzar criteris de cerca, selecció i anàlisi d'informació referida a qüestions filosòfiques des d'una actitud reflexiva, autònoma, rigorosa i creativa. Competència específica 3. Practicar el diàleg i debat filosòfics de manera rigorosa, crítica i assertiva, utilitzant de forma adequada els diferents tipus d'argumentació i detectant els usos fal·laços, dogmàtics i esbiaixats en la defensa d'opinions i hipòtesis. Competència específica 4. Visibilitzar, denunciar i combatre les desigualtats, estereotips i exclusions propis del sistema patriarcal incloent una mirada de gènere en l'anàlisi de les diferents teories i qüestions filosòfiques. Competència específica 5. Identificar i analitzar problemes ètics i polítics des d'una perspectiva interseccional i elaborar propostes transformadores de la realitat d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva. Competència específica 6. Analitzar amb actitud crítica, constructiva, oberta i respectuosa els conflictes humans, de manera que es contemple la pluralitat d'idees, creences i emocions que intervenen en els mateixos i proposar una resolució dialogada i pacífica. Competència específica 7.	

Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món canòniques i donar visibilitat a aquelles que no s'han atés.

Competència específica 8.

Identificar la diversitat de manifestacions artístiques, valorar-les com a motor del pensament crític i combatre els prejudicis culturals sobre aquestes.

Criterios de evaluación

5.1. Competència específica 1.

CE1 Identificar problemes i formular preguntes relacionades amb l'existència dels éssers humans i la seua capacitat de raonar i actuar, des de l'especificitat i radicalitat de la perspectiva filosòfica.

5.1.1. Diferenciar els problemes específicament filosòfics dels que no ho són i explicar les seues característiques i el seu abast.

5.1.2. Investigar i explicar les relacions entre la filosofia i els problemes quotidians.

5.1.3. Formular preguntes referides a la vida quotidiana des d'una perspectiva filosòfica.

5.2. Competència específica 2.

CE2 Utilitzar criteris de cerca, selecció i anàlisi d'informació referida a qüestions filosòfiques des d'una actitud reflexiva, autònoma, rigorosa i creativa.

5.2.1. Utilitzar criteris de cerca i selecció d'informació fiables, comparant diferents fonts .

5.2.2. Analitzar de manera crítica la informació trobada per a comprovar la seua veracitat.

5.2.3. Exposar de manera rigorosa i autònoma el resultat de la cerca, les posicions respecte a problemes filosòfics i les reflexions que es produeixen arran de l'elaboració de la informació.

5.3. Competència específica 3.

CE3 Practicar el diàleg i debat filosòfics de manera rigorosa, crítica i assertiva, utilitzant de forma adequada els diferents tipus d'argumentació i detectant els usos fal·laços, dogmàtics i esbiaixats en

Saberes básicos

Bloc 1. Persona.

- Especificitat del saber filosòfic i els seus mètodes
- L'ésser humà com a problema filosòfic
- Antropologia filosòfica: cultura, etnocentrisme, relativisme cultural i decolonització El problema de la identitat personal. Identitat digital, intel·ligència artificial i transhumanisme
- El problema del determinisme. Necessitat, atzar i llibertat

Bloc 2. Realitat i coneixement.

Subbloc 1. Realitat

- Aparença i realitat

Subbloc 2. Coneixement

- Possibilitat i continguts del saber metafísic
- Lògica: el raonament i l'argumentació formal i informal El problema del coneixement i la veritat
- La desinformació i el fenomen de la post-veritat El saber científic i la filosofia de la ciència
- La dimensió social i política del coneixement

Bloc 3. Participació, acció i creació.

la defensa d'opinions i hipòtesis.

5.3.1.Participar en els debats de manera assertiva, escoltant de manera activa respectant el torn de paraula tant en aportar arguments com en exposar acord o desacord.

5.3.2.Utilitzar els conceptes i els arguments de manera rigorosa per a exposar idees pròpies i raonaments i per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen.

5.3.3.Identificar i analitzar críticament els usos dogmàtics i esbiaixats en la defensa d'opinions i hipòtesis i plantejar alternatives que s'ajusten a la lògica del discurs.

5.3.4.Utilitzar un llenguatge oral i escrit inclusiu i igualitari en qualsevol situació d'aprenentatge.

5.4. Competència específica 4.

CE4 Visibilitzar, denunciar i combatre les desigualtats, estereotips i exclusions propis del sistema patriarcal incloent una mirada de gènere en l'anàlisi de les diferents teories i qüestions filosòfiques.

5.4.1.Identificar els valors que sustenten els estereotips i els prejudicis de gènere presents en les diferents teories i qüestions filosòfiques.

5.4.2.Analitzar críticament les conseqüències dels estereotips i prejudicis de gènere en l'àmbit del coneixement i denunciar les desigualtats i injustícies que generen.

5.4.3.Buscar i exposar continguts que incloguen la perspectiva de gènere en l'estudi de les diferents teories i qüestions filosòfiques.

5.4.4.Proposar i dur a terme accions que combaten les desigualtats, els estereotips i les exclusions.

5.5. Competència específica 5.

CE5 Identificar i analitzar problemes ètics i polítics des d'una perspectiva interseccional i elaborar propostes transformadores de la realitat d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva.

5.5.1.Analitzar causes i conseqüències dels problemes ètics i polítics que afecten la convivència democràtica.

Subbloc 1. Política

- L'ésser humà com a ésser social i polític.
- Legalitat i legitimitat
- El fonament de l'organització social i del poder polític
- La reflexió filosòfica al voltant de la democràcia, ideals, utopies i distopies. Els moviments socials i polítics.

Subbloc 2. Ètica.

- La raó pràctica com a problema
- Problemes i conflictes morals. Els dilemes El marc ètic del diàleg

Subbloc 3. Estètica

- El problema de l'art i la bellesa
- El paper polític de l'art

3.4.Bloc 4. Pau, prosperitat i planeta.

- Teories ètiques i els reptes del desenvolupament sostenible Interseccionalitat de les desigualtats i les discriminacions
- Guerra i terrorisme. Violències: directa, cultural i estructural
- Drets humans
- Feminisme, feminismes i perspectiva de gènere en la filosofia.
- Consum responsable, tecnologia i entorn natural

5.5.2.Exposar i argumentar la posició moral que s'adopta front als problemes ètics i polítics que amenacen la convivència.

5.5.3.Proposar i desplegar accions que tinguen com a objectiu la millora de les relacions interpersonals des d'una perspectiva ètica i política.

5.6. Competència específica 6. Criteris d'avaluació

CE6 Analitzar amb actitud crítica, constructiva, oberta i respectuosa els conflictes humans, de manera que es contemple la pluralitat d'idees, creences i emocions que intervenen en aquests i proposar una resolució dialogada i pacífica.

5.6.1.Reconèixer la pluralitat d'idees, creences i emocions que intervenen en els conflictes humans.

5.6.2.Analitzar críticament les conseqüències dels conflictes en la convivència democràtica.

5.6.3.Proposar i dur a terme accions encaminades a la construcció de la cultura de la pau en la vida diària del centre i en l'entorn social.

5.7. Competència específica 7.

CE7 Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món canòniques i donar visibilitat a aquelles que no s'han atés.

5.7.1.Analitzar críticament la relació entre idees, valors i concepcions del món.

5.7.2.Identificar, visibilitzar i explicar idees, valors i concepcions de la realitat que han sigut històricament silenciades, relegades o ocultades.

5.7.3.Comparar i explicar les diferències entre les idees i valors que han sigut silenciades i aquelles considerades com a canòniques.

5.8. Competència específica 8.

CE8 Identificar la diversitat de manifestacions artístiques, valorar-les com a motor del pensament crític i combatre els prejudicis culturals sobre aquestes.

5.8.1.Identificar i descriure les característiques que fan que una creació siga considerada una manifestació artística.

	5.8.2.Explicar i comparar diferents teories sobre la definició de l'objecte artístic. 5.8.3.Argumentar la relació entre els productes artístics i el pensament crític i analitzar el seu paper transformador de la societat. 5.8.4.Identificar i explicar els prejudicis en funció dels quals unes certes produccions són considerades art i altres no i analitzar les seues conseqüències.	
1.1.2 Valoración general del progreso del alumnado	L'alumnat s'avaluarà mitjançant proves escrites teòriques que mostren l'assoliment de les competències d'expressió i comprensió i que comprendran: definicions de conceptes clau, comentari de text i dissertacions filosòfica. Per altra banda, es realitzarà un projecte trimestral que potèncie la reflexió i el treball grupal així com l'expressió oral. Per últim, el model de classe motivarà la participació activa de l'alumnat i per tant també les seues intervencions orals seràn avaluades.	La qualificació atendrà al següent repartiment: - 70% exàmenes escrits (dels quals el 40% dependrà de la part teòrica de definicions i dissertació i el 30% restant al comentari de text). - 20% projecte trimestral (grup i de presentació oral. -10% participació activa en les classes. La qualificació total de la matèria és la mitjana ponderada progressiva. 1^r trimestre 25%, 2ⁿ trimestre, 35%, 3^r trimestre 40%
Medidas de respuesta educativa para la inclusión	En el cas concret del batxillerat, les accions generals dels centres hauran de disposar per a facilitar la inclusió de l'alumnat amb necessitats específiques: mesures de suport, itineraris adaptats, adaptació particular de cada assignatura als diferents ritmes, estils d'aprenentatge i situacions personals, que poden implicar la flexibilitza en la duració de l'etapa. En relació amb la resposta educativa per a la inclusió, es contemplen quatre nivells de resposta educativa. Sent el nivell I una resposta a nivell general de la comunitat educativa i el nivell II la resposta específica per a l'alumnat d'un grup complet i sent que el mateix no ens aplica, aquesta programació contemplarà els nivells III i IV. El nivell III el constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que impliquen suports ordinaris addicionals. Tenint com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors. Per a això aquesta programació contempla el desenvolupament de cada unitat en dos nivells: Un primer nivell d'idees generals i bàsiques sobre el tema que s'acompanyen d'activitats de reforç i finançament: resums, taules comparatives, esquemes conceptuals, glossaris, qüestionaris breus, selecció de textos de major brevetat o simplicitat, etc. I un segon nivell d'ampliació que, d'acord amb l'interés i la capacitat de l'alumnat, podrà desenvolupar-se en major o menor mesura i que contemplaria: activitats de recerca i desenvolupament, aprofundiment, elaboracions originals a partir de temes proposats, materials per a la seua anàlisi i comentari de major longitud o complexitat, etc. El nivell IV inclou mesures dirigides en l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals.	

PROPUESTA PEDAGÓGICA DE DEPARTAMENTO. EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA

Aquestes adaptacions precisen d'una prèvia avaluació *sociopsicopedagógica i l'emissió de l'informe *sociopsicopedagógico a partir del qual s'elaborarà un pla d'actuació personalitzat que disposarà l'organització de la resposta educativa i arreplegarà les mesures i els suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat incloent les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, els programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum, i els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

D'altra banda, per a alumnat amb altes capacitats, identificat i valorat com a tal, la docent establirà un pla consensuat amb el departament d'orientació, que se centrarà en l'ampliació i enriquiment de la matèria.

Curso académico: 2024-2025		Departamento: Filosofía
1. Concreción curricular de la materia:	Filosofía	
1.1 Elementos curriculaers del nivel:	4º ESO	
1.1.1 Competencias específicas	Tal como recoge el Decreto 87/2015, de 5 de junio, del Consell, la filosofía es una herramienta fundamental en el desarrollo de las competencias. Probablemente, la competencia en comunicación lingüística es a la que más contribuye en tanto que la actividad filosófica muestra al alumnado la palabra como un instrumento de conocimiento y a la vez vínculo cultural entre los seres humanos. El valor del concepto no es meramente teórico, sino práctico, individual y colectivo. En tanto que la Filosofía estudia los fundamentos de la ciencia y la tecnología, así como la visión del mundo que estos saberes conllevan, y la aplicación de las reglas del razonamiento lógico, ayuda a consolidar la competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología. Las actividades, presentes en las distintas unidades didácticas, que requieren la búsqueda crítica de información, ayudan a desarrollar la competencia digital. El alumnado debe aprender cómo y qué buscar, por ello el profesorado será el que oriente y proporcione los criterios y objetivos para que el uso de las nuevas tecnologías sea aprovechable pedagógicamente. Así mismo, la necesidad de moverse en las plataformas digitales creadas para suplir los posibles periodos de docencia no presencial, impondrán a nuestros alumnos prácticas cotidianas que contribuirán a perfeccionar su competencia digital. En tanto que uno de los objetivos fundamentales propuestos al alumnado es alcanzar el espíritu crítico y la autonomía personal, la filosofía desarrolla la competencia de aprender a aprender proporcionando los recursos suficientes para formarse permanente, así como la capacidad de autorregulación de los procesos cognitivos y de la conducta en distintos contextos que se corresponden con la capacidad de autonomía personal. Las competencias sociales y cívicas forman parte del núcleo central de la filosofía, pues la búsqueda de la felicidad individual y el bienestar colectivo involucrando al alumnado para que luche por una sociedad justa y una vida dichosa, así como la solidaridad y tolerancia, son temas que se abordan en el currículum. Además, la filosofía dota al alumnado de un conocimiento conceptual sobre la socialización y la actividad del ser humano como miembro de un colectivo. Esta enseñanza teórica tiene un fin práctico: el compromiso y la participación del individuo en la vida ciudadana. Estas actitudes serán las que doten de sentido a la capacidad creadora e innovadora, así como a la gestión de proyectos tanto individuales como en equipo. Además, especialmente este año, marcada por las normas de salud que dispone el plan de contingencia y que suponen un alto grado de responsabilidad individual por el bienestar común, contribuirán a formar a nuestros alumnos y alumnas como adultos responsables y competentes en sus deberes cívicos y sociales así como en su responsabilidad para con su comunidad. La filosofía también ayuda a desarrollar el sentido de iniciativa y el espíritu emprendedor dentro de un marco ético ineludible para una sociedad que quiera guiarse por principios que dignifiquen al ser humano. Por último, la filosofía trabaja la competencia sobre la conciencia y expresiones culturales. Esta competencia incluye la consideración del arte y su valor estético, así como la cultura como expresión necesaria del ser humano, elementos que se trabajan a través del estudio del fenómeno estético y el ser cultural del ser humano como realidad esencial.	

BLOQUE 1: LA FILOSOFÍA

Origen y fundamentos de la Filosofía.

El saber filosófico. Su especificidad.

El origen de la Filosofía: El paso del Mito al Logos.

Las primeras elaboraciones filosóficas: los pensadores griegos.

Los interrogantes de la Filosofía.

La reflexión sobre el hombre y su identidad.

La reflexión sobre la sociedad.

La reflexión sobre la libertad y la acción humana transformadora.

El sentido de la existencia y de la realidad

La reflexión sobre la realidad y su conocimiento.

La función de la Filosofía.

La actitud crítica.

El diálogo democrático.

La convivencia pacífica.

Habilidades para la cooperación y el diálogo igualitario

Responsabilidad y eficacia en la resolución de tareas

Distintos roles en equipos de trabajo.

Pensamiento de perspectiva.

Empatía

Solidaridad, tolerancia, respeto y amabilidad.

Técnicas de escucha activa. Diálogo igualitario.

Estructuras y técnicas de aprendizajes cooperativo.

Comprensión y expresión oral

Estrategias de comprensión oral: activación de conocimientos previos, mantenimiento de la atención, selección de la información; memorización y retención de la información

Tipos de texto [expositivo y argumentativo]

Planificación de textos orales

Prosodia

Uso intencional de la entonación y las pausas.

Normas gramaticales ·

Propiedades textuales de la situación comunicativa: adecuación, coherencia y cohesión.

Respeto en el uso del lenguaje Comprensión y expresión escrita Estrategias de comprensión lectora: antes, durante y después de la lectura.

Tipos de texto [expositivos y argumentativos].Propiedades textuales en situación comunicativa: adecuación, coherencia y cohesión

Estrategias de expresión escrita: planificación, escritura,

revisión y reescritura. Formatos de presentación.
Aplicación de las normas ortográficas y gramaticales (signos de puntuación, concordancia entre los elementos de la oración, uso de conectores oracionales, etc.)
Respeto en el uso del lenguaje

BLOQUE 2: IDENTIDAD PERSONAL

¿Quién soy? La personalidad

La personalidad y su desarrollo.

Teorías de la personalidad.

Biología y personalidad

Cultura y personalidad.

Identidad y género

La identidad digital. Riesgos asociados al uso de las tecnologías.

¿Qué es el ser humano?

La mente y el cerebro.

La razón y los sentimientos.

La motivación y la voluntad.

El ser humano en la historia.

El Ser Humano en la antigua Grecia.

La concepción medieval de persona

Dualismo cartesiano y mecanicismo

El Ser Humano como ser autónomo: La Ilustración

Nuevas concepciones antropológicas.

Identidad digital

Riesgos asociados al uso de las tecnologías

Valoración del impacto y la longevidad que tiene la información digital a la hora de publicarla. Uso de varias identidades dirigidas a la consecución de objetivos diferenciados. Autoconocimiento y autorregulación de emociones

Valoración de fortalezas y debilidades

Control de la ansiedad e incertidumbre y capacidad de automotivación.

Resiliencia, superar obstáculos y fracasos

Perseverancia, flexibilidad.

Sentido crítico Madurez para la toma de decisiones vocacional

Entornos laborales, profesiones y estudios vinculados con los conocimientos del área. Autoconocimiento de fortalezas y debilidades.

BLOQUE 3: La socialización

La dimensión social

Los otros: la intersubjetividad

El origen de la sociedad.

Sociedad, cultura y civilización.

La socialización.

El Proceso de socialización

Personalidad y socialización.

La comunicación social

Comunicación y socialización.

La dimensión dialógica del ser humano

El diálogo entre culturas.

Búsqueda, selección y organización de la información

Estrategias de búsqueda y selección de la información

Procedimientos de síntesis de la información

Procedimientos de presentación de contenidos

Procedimientos de cita y paráfrasis.

Bibliografía y webgrafía

Herramientas digitales de búsqueda y visualización. Búsqueda en [pe. blogs, wikis, foros, banco de sonidos, páginas web especializadas, diccionarios y enciclopedias on-line, bases de datos especializadas...]

Estrategias de filtrado en la búsqueda de la información

Almacenamiento de la información digital en dispositivos informáticos y servicios de la red

Valoración de los aspectos positivos de las TIC para la búsqueda y contraste de información organización de la información siguiendo diferentes criterios. Interacción oral y digital· Situaciones de interacción comunicativa

(conversaciones, entrevistas, coloquios, debates, etc.) ·

Estrategias lingüísticas y no lingüísticas: inicio, mantenimiento y conclusión; cooperación, normas de cortesía, fórmulas de tratamiento, etc.

Respeto en el uso del lenguaje

Uso de las herramientas más comunes de las TIC para colaborar y comunicarse con el resto del grupo con la finalidad de planificar el trabajo, aportar ideas constructivas propias, comprender las ideas ajenas...; compartir información y recursos; y construir

un producto o meta colectiva. Correo electrónico. Módulos cooperativos en entornos personales de aprendizaje como blogs, foros, wikis...

Hábitos y conductas en la comunicación y en la protección del propio individuo y de otros de las malas prácticas como el ciberacoso
Análisis del público destinatario y adaptación de la comunicación en función del mismo
Glosario términos conceptuales Edición y creación de contenidos digitales
Realización, formateado sencillo e impresión de documentos de texto
Diseño de presentaciones multimedia.
Tratamiento de la imagen. Producción sencilla de audio y vídeo
Herramientas de producción digital en la web.
Derechos de autor y licencias de publicación.

BLOQUE 4: Transformación ética y estética

La cuestión de la libertad y la reflexión ética
Libertad negativa y positiva
Libertad interior y sociopolítica.
Naturaleza y libertad.
Libertad absoluta, condicionada y determinismo.
Éticas aplicadas
Bioética
Ética de la empresa
Ética de las profesiones
Ética del deporte
La experiencia estética: imaginación, creatividad y originalidad.
La imaginación: características y funcionamiento
Imaginación y pensamiento
La creatividad
Fases del proceso creativo
Técnicas de desarrollo de la creatividad.
La creatividad como fuente de originalidad.
Planificación y evaluación de proyectos
Pensamiento medios-fin
Estrategias de planificación, organización y gestión.
Selección de la información técnica y recursos materiales.
Estrategias de supervisión y resolución de problemas.
Evaluación de procesos y resultados.
Valoración del error como oportunidad
Habilidades de comunicación

		BLOQUE 5: Pensamiento y realidad El hombre como ser racional. La racionalidad y sus características. Racionalidad teórica y práctica La verdad y sus tipos. Concepciones sobre la racionalidad Razón y racionalidades. Razón y emociones. La realidad y su sentido. El cosmos Determinismo versus Indeterminismo. La pregunta por el sentido.
1.1.2 Valoración general del progreso del alumnado	La asignatura se evaluará en base a trabajos variados: lectura de texto, tertulias, trabajos de investigación y exposición, y otras actividades que puedan surgir de acuerdo con el perfil del alumnado y el ritmo de la asignatura. La nota de los trabajos y su exposición supondrá un 70% de la calificación global. El 30% restante se valorará con el trabajo de clase, asistencia, y los trabajos realizados. Los trabajos voluntarios podrán incrementar la nota en un 10%. No habrá un examen específico de recuperación, aunque el carácter de evaluación continua marcará la calificación global, haciendo hincapié en la evolución del alumno a lo largo del curso, su interés y actitud hacia la asignatura. Los aspectos con un carácter más formal, aunque como es obvio no exentos de contenido, como el comentario de texto o las redacciones, tendrán un carácter de evaluación continua en el que se propondrán actividades suplementarias de refuerzo a los alumnos que vayan rezagados en lo referente a la asunción de dichas técnicas de trabajo. No habrá una prueba específica de recuperación, pero, para aprobar la	

asignatura será necesario que el alumno o la alumna realice y entregue las tareas que el docente considere mínimas e imprescindibles en cada evaluación. Si estas no se han entregado en su momento, podrá volver a entregarlas al final del curso para calificar positivamente.

Medidas de respuesta educativa para la inclusión

En relación con la respuesta educativa para la inclusión, el Decreto contempla cuatro niveles de respuesta educativa. Siendo el nivel I una respuesta a nivel general de la comunidad educativa y el nivel II la respuesta específica para el alumnado de un grupo completo y siendo que el mismo no nos aplica, esta programación contemplará los niveles III y IV.

Según el Título III Capítulo III del decreto 87/2015, la programación ha de tener en cuenta que no todo el alumnado adquiere al mismo tiempo y con la misma intensidad los contenidos tratados. La diversidad del aula puede presentar alumnos con necesidades educativas especiales – dificultades específicas de aprendizaje, TDAH, altas capacidades intelectuales, incorporación tardía al sistema educativo por motivo de enfermedad, dificultades idiomáticas u otras condiciones personales o académicas. Con carácter general, según lo dispuesto en el Decreto 104/2018, de 27 de julio donde se desarrollan los principios de equidad y de inclusión en el sistema educativo valenciano, la orientación educativa, psicopedagógica y profesional, el equipo docente y otros profesionales especializados en el apoyo, disponen medidas generales de centro recogidas en el Proyecto educativo de centro (PEC) y concretados en el plan de actuación para la mejora (PAM) donde se contemplan mecanismos dispuestos por la normativa como: la organización del currículum en ámbitos, los itinerarios de 3ºPMAR y PR4, la exención de calificaciones, la flexibilización de la estructura de las asignaturas, etc. Así mismo y, como particularidad, nuestro centro desarrolla un programa de aula compartida que busca la inclusión integrativa de alumnado con diversidad intelectual en el espacio mismo del centro educativo.

El artículo 13 del mentado decreto, se señala la importancia de identificar y valorar las necesidades educativas del alumnado tempranamente para poder facilitar una respuesta educativa cuanto antes. Para ello, el profesorado ha de realizar, como parte de la acción docente, la detección de barreras y necesidades para el aprendizaje y propiciar la participación del alumnado. Estas medidas se han de plantear desde una perspectiva global, sistémica e interdisciplinaria, por ello, en lo relativo a nuestras asignaturas, planteamos actividades (lectura comprensiva, comentario de textos breves, argumentación oral y escrita...) que permiten la detección de dificultades concretas (comprensión lectora, dificultades en la expresión oral y escrita...) para complementar la información previa del alumnado que provenga de su desempeño en cursos anteriores o del departamento psicopedagógico.

En las asignaturas que se incluyen en el currículum de secundaria (valores éticos en 4º ESO y Filosofía en 4º ESO) la diversidad de actividades propuestas busca adaptarse a las diferentes formas de aprendizaje de nuestro alumnado para que los contenidos mínimos sean accesibles a todos ellos. Además, el departamento, en coordinación con equipo de pedagogía terapéutica y orientación, dispone de materiales que permitan adaptar curricularmente los contenidos a los diferentes niveles de aprendizaje que encontramos en el aula. En cualquier caso, nuestra metodología en general invita a desarrollar cada tema en diferentes niveles de complejidad con el objetivo, precisamente, de resultar atractivo a todos y todas, brindando la posibilidad de realizar un trabajo más sencillo o superficial o una elaboración más compleja y profunda de las propuestas.

Por otro lado, para alumnado con altas capacidades, identificado y valorado como tal siguiendo las indicaciones de los artículos 9.5 y 29.3 del Real Decreto 1105/2014, la docente establecerá un plan consensuado con el departamento de orientación, que se centrará en la ampliación y

enriquecimiento de la materia, siguiendo el artículo 41 del decreto citado.

Curso académico: 2024-2025		Departamento: Filosofía
1. Concreción curricular de la materia:	Psicología	
1.1 Elementos curriculaers del nivel:	1º de Bachillerato	
1.1.1 Competencias especíiques	En el estudio de la Psicología hemos de señalar que la primera competencia que facilita el estudio de la Psicología es el sentido de iniciativa y espíritu emprendedor, por cuanto esta competencia implica la capacidad de transformar las ideas en actos. Ello significa adquirir conciencia de la situación a intervenir o resolver y saber elegir, planificar y gestionar los conocimientos, destrezas o habilidades y actitudes necesarios con criterio propio, con el fin de alcanzar el objetivo previsto. La competencia aprender a aprender facilita al alumno comprender y controlar los mecanismo psíquicos implicados, precisamente, en los procesos cognitivos del aprendizaje. De manera que pueda interactuar con estos procesos corrigiendo y obteniendo un mayor rendimiento y aprovechamiento de sus recursos cognitivos. La competencia lingüística es, naturalmente, otra de las capacidades que ha de desarrollar en el estudio de la Psicología. La comprensión con rigor conceptual de los textos que debe estudiar así como la expresión de las ideas asimiladas y la búsqueda de información en otras fuentes, sean libros o artículos de revistas científicas o en las nuevas tecnologías, les exigen y al mismo tiempo les capacita para el desarrollo de esta competencia. La competencia matemática y la competencia clave en ciencia y tecnología no son ajenas al estudio de la Psicología. Si bien no son utilizadas del mismo modo en todas las parcelas de la materia, resultan imprescindibles para la comprensión de los estudios psicométricos en los ámbitos en los que se aplican: la inteligencia factorial, teorías de la personalidad, teorías el aprendizaje, etc. La competencia digital es asimismo requerida en la búsqueda de información que puede resultar esencial especialmente por el carácter innovador que conlleva las investigaciones psicológicas actuales con la consecuente abundancia de información y de recursos audiovisuales. Estos recursos pueden complementar de modo sustancial los textos e imágenes que ofrecen los libros de texto convencionales. Las competencias sociales y cívicas son también propiciadas de modo esencial por el estudio de la Psicología por cuanto esta ciencia ilumina de forma decisiva los entresijos que subyacen en las relaciones sociales. Una psicología madura implica una sociabilidad más eficiente al mismo tiempo que es garantía de superación de conflictos interpersonales. Finalmente la competencia de conciencia y expresiones culturales tampoco está excluida en el estudio de la Psicología por cuanto que los condicionamientos sociales son esenciales en la configuración del psiquismo. De este modo la asignatura contribuye significativamente al desarrollo	

de estas competencias facilitando una comprensión y sintonía con diferentes modos culturales que explican aspectos esenciales del carácter de las personas.

Bloque 1: La Psicología como ciencia.

La Psicología como ciencia.

- Objetivos y características.
- Ramas de la Psicología.
- Técnicas de investigación.
- La Psicología y las otras Ciencias del Hombre.

Aplicaciones de la Psicología

- Principales problemas psicológicos
- Soluciones aportadas por la Psicología.
- Valores que estimula la Psicología: crítica, autónoma, investigación e innovación.

La Psicología en la Historia.

- Evolución del concepto de psique.
- Orígenes de la Psicología en la Grecia clásica.
- La Psicología en la modernidad.
- Corrientes psicológicas contemporáneas.

Bloque 2: Fundamentos biológicos de la conducta.

La evolución del cerebro humano.

- El Ser Humano y los otros animales.
- Filogénesis y Ontogénesis.
- La especificidad del cerebro humano.

Bases biológicas de la conducta.

- El encéfalo en el Sistema Nervioso Central.
- Bases genéticas de la conducta.

- El cerebro y el Sistema Endocrino.
- Impacto de la biología en la conducta humana.
- Neurología y conducta.
 - El impacto de las técnicas actuales en el conocimiento de la conducta humana.
 - Funciones y disfunciones del Sistema Nervioso.
 - Genética y conducta.
 - Influencia de la genética en la conducta.
 - Enfermedades genéticas.
 - Endocrinología y conducta.
 - Diferencias de género.
 - Trastornos endocrinológicos.

Bloque 3: Los procesos cognitivos básicos: Percepción, atención y memoria.

Percepción.

- El proceso perceptivo: la realidad como construcción.
- Elementos que intervienen en la percepción.
- Leyes de la percepción.
- Los trastornos de la percepción.
- Principales teorías sobre la percepción.

Atención.

- Atención y concentración.
- Tipos de atención.
- Alteraciones de la atención.
- Atención y memoria.

Memoria.

- El funcionamiento de la memoria y sus tipos.

- El olvido: causas y función.
- Distorsiones y alteraciones de la memoria.
- Principales teorías de la memoria.
- Memoria y aprendizaje.

Bloque 4: Los procesos cognitivos superiores: aprendizaje, inteligencia y pensamiento.

Aprendizaje.

- El concepto de aprendizaje
- Teorías del aprendizaje
- Conductismo
- Cognitivismo
- Constructivismo
- El aprendizaje significativo
- Técnicas y estrategias de aprendizaje

Inteligencia y pensamiento.

- Definición de inteligencia
- Diferentes concepciones de la inteligencia
- Teorías de las inteligencias múltiples
- Inteligencia emocional
- La medición de la inteligencia
- La influencia de la herencia genética y el medio ambiente
- La inteligencia artificial

Bloque 5: La construcción del ser humano: motivación, personalidad y afectividad.

Motivación.

- La motivación: concepto

- Teorías de la motivación: Impulsos de Murray; Humanismo de Maslow

- La conducta motivada: características

- Los motivos y su relación con los valores

- La frustración

Personalidad.

- La personalidad: concepto

- Teorías de la personalidad: Psicoanálisis, Conductismo, Cognitivismo y

Teoría humanista

- Medida de la personalidad

- Trastornos de la personalidad

Afectividad

- Sentimientos y emociones

- Clasificación de las emociones: teorías

- Control de la vida emocional

- Técnicas de inteligencia emocional

Bloque 6: Psicología social y de las organizaciones.

Psicología Social.

- ¿Qué es la psicología social?

- El vínculo con las otras personas: la necesidad de la interacción social.

- El grupo: Normas y roles; Conformidad y disidencia; La autoridad.

- Las masas. Los fenómenos de masas.

- El altruismo.

Psicología de las Organizaciones.

		· La psicología de las organizaciones y su función. · El trabajo en equipo. · Técnicas y dinámicas de grupo. · Técnicas de gestión de recursos humanos. · Factores psicológicos de desarrollo laboral. · Principales riesgos de la salud laboral
1.1.2 Valoración general del progreso del alumnado	La asignatura se evaluará en base a trabajos variados: lectura de texto, tertulias, trabajos de investigación y exposición, trabajos de campo (elaboración de encuestas) y otras actividades que puedan surgir (teatros, exposiciones a otros grupos y niveles...) de acuerdo con el perfil del alumnado y el ritmo de la asignatura. La nota de los trabajos y su exposición supondrá un 70% de la calificación global. El 30% restante se valorará con el trabajo de clase, asistencia, y los trabajos realizados. Los trabajos voluntarios podrán incrementar la nota en un 10%. No habrá un examen específico de recuperación, aunque el carácter de evaluación continua marcará la calificación global, haciendo hincapié en la evolución del alumno a lo largo del curso, su interés y actitud hacia la asignatura. Los aspectos con un carácter más formal, aunque como es obvio no exentos de contenido, como el comentario de texto o las redacciones, tendrán un carácter de evaluación continua en el que se propondrán actividades suplementarias de refuerzo a los alumnos que vayan rezagados en lo referente a la asunción de dichas técnicas de trabajo. No habrá una prueba específica de recuperación, pero, para aprobar la asignatura será necesario que el alumno o la alumna realice y entregue las tareas	

que el docente considere mínimas e imprescindibles en cada evaluación. Si estas no se han entregado en su momento, podrá volver a entregarlas al final del curso para calificar positivamente.

Medidas de respuesta educativa para la inclusión

En relación con la respuesta educativa para la inclusión, el Decreto contempla cuatro niveles de respuesta educativa. Siendo el nivel I una respuesta a nivel general de la comunidad educativa y el nivel II la respuesta específica para el alumnado de un grupo completo y siendo que el mismo no nos aplica, esta programación contemplará los niveles III y IV.

En el caso concreto del bachillerato, el artículo 26 del Decreto apunta acciones generales de los centros deberán disponer para facilitar la inclusión del alumnado con necesidades específicas: medidas de apoyo, itinerarios adaptados, adaptación particular de cada asignatura a los diferentes ritmos, estilos de aprendizaje y situaciones personales, que pueden implicar la flexibilización en la duración de la etapa.

El nivel III lo constituyen las medidas dirigidas al alumnado que requiere una respuesta diferenciada, individualmente o en grupo, que implican apoyos ordinarios adicionales. Teniendo como referencia el currículo ordinario y como objetivos que el alumnado destinatario promueva con garantías a niveles educativos superiores. Para ello esta programación contempla el desarrollo de cada unidad en dos niveles: Un primer nivel de ideas generales y básicas sobre el tema que se acompañen de actividades de refuerzo y afianzamiento: resúmenes, tablas comparativas, esquemas conceptuales, glosarios, cuestionarios breves, selección de textos de mayor brevedad o simplicidad, etc. Y un segundo nivel de ampliación que, de acuerdo con el interés y la capacidad del alumnado, podrá desarrollarse en mayor o menor medida y que contemplaría: actividades de investigación y desarrollo, profundización, elaboraciones originales a partir de temas propuestos, materiales para su análisis y comentario de mayor longitud o complejidad, etc. En términos generales contemplamos una amplia variedad metodológica, pluralidad de actividades de refuerzo y profundización, multiplicidad de procedimientos de evaluación del aprendizaje, diversidad de mecanismos de recuperación, trabajo individual y en pequeños grupos para facilitar el aprendizaje y la participación de todo el alumnado.

El nivel IV incluye medidas dirigidas al alumnado con necesidades específicas de apoyo educativo que requiere una respuesta personalizada e individualizada de carácter extraordinario que implique apoyos especializados adicionales. Estas adaptaciones precisan de una previa evaluación sociopsicopedagógica y la emisión del informe sociopsicopedagógico a partir del cual se elaborará un plan de actuación personalizado que dispondrá

la organización de la respuesta educativa y recogerá las medidas y los apoyos necesarios, los criterios para su retirada, el seguimiento del progreso del alumnado, las actuaciones de transición y el itinerario formativo personalizado incluyendo las adaptaciones curriculares individuales significativas, las adaptaciones de acceso que requieren materiales singulares, personal especializado o medidas organizativas extraordinarias, los programas específicos que requieren adaptaciones significativas del currículo, y los programas singulares para el aprendizaje de habilidades de autorregulación del comportamiento y las emociones o habilidades de comunicación interpersonal y de relación social en los contextos habituales y de futura incorporación.

Por otro lado, para alumnado con altas capacidades, identificado y valorado como tal siguiendo las indicaciones de los artículos 9.5 y 29.3 del Real Decreto 1105/2014, la docente establecerá un plan consensuado con el departamento de orientación, que se centrará en la ampliación y enriquecimiento de la materia, siguiendo el artículo 41 del decreto citado.

Curs acadèmic: 2024-2025		Departament: Filosofia
1. Concreció curricular de la matèria:	Història de la Filosofia	
1.1 Elements curriculars del nivell:	2n de Batxillerat	
1.1.1 Competències específiques	Competència específica 1. Identificar les diferents concepcions filosòfiques que s'han formulat al llarg de la història, explicar-ne les idees principals i comparar-les, mitjançant l'aproximació a les fonts i el treball crític. Competència específica 2. Buscar, analitzar i interpretar informació relativa a problemes històrico-filosòfics des d'una actitud reflexiva autònoma, rigorosa i creativa. Competència específica 3. Argumentar de manera rigorosa i constructiva al·l'horad'expressar teories i idees relacionades amb problemes històrico-filosòfics. Competència específica 4. Identificar en els problemes actuals la presència dels interrogants i reflexions plantejats a través de la història de la filosofia. Competència específica 5. Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món que ens arriben des de la història de la filosofia i donar visibilitat a aquelles que nos'han atés. Competència específica 6. Identificar i analitzar els principals problemes ètics i polítics plantejats al llarg de la història del pensament occidental i posar-los en relació amb els conflictes ètics i polítics actuals i les diferents maneres d'abordar-los i de reaccionar-hi	

CE1. Identificar les diferents concepcions filosòfiques que s'han formulat al llarg de la història, explicar-ne les idees principals i comparar-les, mitjançant l'aproximació a les fonts i el treball crític sobre aquestes.

1.5.1. Identificar les diverses aportacions que s'han produït al llarg de la història sobre qüestions filosòfiques.

1.5.2. Explicar diferents teories filosòfiques a través de l'anàlisi de les fonts.

1.5.3. Relacionar les diferents teories filosòfiques estudiades amb el present.

CE2. Buscar, analitzar i interpretar informació relativa a problemes històrico-filosòfics des d'una actitud i reflexió autònoma, rigorosa i creativa.

1.6.1. Utilitzar criteris de cerca i selecció d'informació fiables, i comparar diferents fonts.

1.6.2. Analitzar de manera crítica la informació trobada per a comprovar-ne la veracitat.

1.6.3. Exposar de manera rigorosa i autònoma el resultat de la cerca, les posicions històriques respecte als problemes filosòfics i les reflexions que es produeixen arran de l'elaboració de la informació.

CE3. Argumentar de manera rigorosa i constructiva quan s'expressen teories i idees relacionades amb problemes històrico-filosòfics.

1.7.1. Participar en els debats de manera assertiva, escoltant de manera activa i respectant el torn de paraula tant en l'aportació d'arguments com en exposar el seu acord o desacord.

1.7.2. Utilitzar els conceptes i els arguments de manera rigorosa per a exposar les idees i raonaments que s'han donat al llarg de la història per a aclarir els dubtes i malentesos que es plantegen.

1.7.3. Identificar i analitzar críticament els usos dogmàtics i esbiaixats dels arguments de la història de la filosofia.

1.7.4. Utilitzar un llenguatge oral i escrit incliusiu i igualitari en qualsevol situació d'aprenentatge.

CE4. Identificar en els problemes actuals la presència dels interrogants i de les reflexions plantejats al llarg de la història de la filosofia.

1.8.1. Identificar i explicar els interrogants i reflexions que guarden relació amb els problemes actuals.

1.8.2. Comparar les respostes donades al llarg de la història amb les respostes actuals als mateixos problemes.

CE5. Analitzar críticament i qüestionar la legitimitat de les idees, valors i concepcions del món dominants en la història de la filosofia i visibilitzar

Bloc1:Antiga.

Historicitat dels problemes i concepcions de la filosofia.

Cosmovisió mítica i explicació filosòfica.

El problema de la realitat en els presocràtics.

Filosofia i ciutadania en la Il·lustració grega. Els sofistes i Sòcrates. Aspasiade Milet i el paper de la dona en la cultura i la filosofia grega.

El debat polític: Les propostes platònica i aristotèlica al voltant del millor ordre social.

L'antropologia en la filosofia clàssica. Sòcrates i el coneixement desí. Lapsique en Plató i Aristòtil.

La discussió ètica. L'intel·lectualisme socràtic i platònic; la teoria de les virtuts en

Plató i el concepte d'eudaimonia en Aristòtil.

De l'espoli al imperi. Filosofia, ciència i cultura en l'hellenisme. Estoïcisme i epicureisme.

Bloc2:Medieval

Qüestions fonamentals en la filosofia medieval.

L'assimilació de la filosofia agregada per la teologia medieval. El problema de la relació entre fe i raó.

Agustí d'Hipona i Hipàtia d'Alexandria.

Filosofia i ciència

Hildegard de Bingen i Guillem d'Ockham.

La filosofia àrab i jueva.

Bloc3:Moderna

El naixement de la modernitat europea. El Renaixement. El protestantisme. La revolució científica.

La necessitat d'un fonament segur per al coneixement. Principals figures del racionalisme i l'empirisme.

La qüestió de l'origen i del fonament de la societat i el poder. Del

pensament polític medieval a la teoria del contracte social.

El debat metafísic modern. La filosofia crítica d'Immanuel Kant i el problema de la

	aquelles que no s'han atés. 1.9.1. Analitzar críticament la relació entre idees, valors i concepcions del món de la història de la filosofia. 1.9.2. Identificar, visibilitzar i explicar idees, valors i concepcions de la història de la filosofia que han sigut silenciades, relegades o ocultades. 1.9.3. Comparar i explicar les diferències entre les idees i valors que han sigut silenciats en la història de la filosofia i aquells considerats com canònics. CE6. Identificar i analitzar els principals problemes ètics i polítics plantejats al llarg de la història del pensament occidental i posar-los en relació amb els conflictes ètics i polítics actuals i les diferents maneres d'abordar-los i de reaccionar davant d'aquests. 1.10.1. Identificar en els textos de la història de la filosofia els problemes ètics i polítics de l'època. 1.10.2. Analitzar i explicar els problemes plantejats en els textos des d'una perspectiva històricament contextualitzada. 1.10.3. Relacionar els arguments i reflexions sobre els problemes ètics i polítics del passat amb la resolució racional dels problemes actuals.	metafísicacomasaber. Elprojecteil·lustrat Potènciaillímitsdelaraó. Il·lustracióidemocràcia. Lalluitapelsdrets.MaryWollstonecraftiOlympedeGouges. Bloc4:Contemporània Crisidelprojecteil·lustraticríticacontemporània. Filosofiadelasospita:decadènciaidissoluciódelafilosofiaoccidental.MarxiNietzsche. CorrentsfilosòficsdelsegleXX. Eldesenvolupamentdelfeminisme:SimonedBeauvoir · EldesarrelamentsegonsSimoneWeil. SegleXXibarbàrie.L'anàlisdeltotalitarismedeHannahArendt.
1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat	Activitats escrites que mostren l'assoliment dels sabers bàsics i, especialment, de les eines de treball bàsiques de l'assignatura com ara: - Comentaris de text de diferents obres dels autors i autores proposats. - Dissertacions escrites - Definicions escrites. - Participació oral activa que mostre comprensió i la capacitat argumentativa de l'alumne. - Essencialment farem servir elements d'avaluació escrits objectius.	No podem oblidar que part dels objectius del segon de Batxillerat és preparar a l'alumnat perquè puguin tindre èxit a les EBAU. Així doncs, la nostra proposta consisteix en avaluar a l'alumnat d'acord amb el model d'examen de les EBAU amb un mínim de un examen per trimestre i un màxim de dos segons el desenvolupament de l'assignatura i el ritme del curs i el grup. La qualificació, aleshores, es correspondrà doncs amb la qualificació de la prova trimestral,que representarà un 70 %. El 30% restant el marcarán els treballs i la participació activa a classe.. La qualificació final hi sortirà de la mitjana de les tres avaluacions o de la qualificació de la prova final, sempre advertint el progrés i assoliment de les competències específiques de l'alumnat.
Mesures de resposta educativa per a la inclusió	En el cas concret del batxillerat, les accions generals dels centres hauran de disposar per a facilitar la inclusió de l'alumnat amb necessitats específiques: mesures de suport, itineraris adaptats, adaptació particular de cada assignatura als diferents ritmes, estils d'aprenentatge i situacions personals, que poden implicar la flexibilització en la duració de l'etapa. En relació amb la resposta educativa per a la inclusió,es contemplen quatre nivells de resposta educativa. Sent el nivell I una resposta a nivell general de la comunitat educativa i el nivell II la resposta específica per a l'alumnat d'un grup complet i sent que el mateix no ens aplica, esta programació contemplarà els nivells III i IV. El nivell III el constitueixen les mesures dirigides a l'alumnat que requereix una resposta diferenciada, individualment o en grup, que	

impliquen suports ordinaris addicionals. Tenint com a referència el currículum ordinari i com a objectius que l'alumnat destinatari promoció amb garanties a nivells educatius superiors. Per a això esta programació contempla el desenvolupament de cada unitat en dos nivells: Un primer nivell d'idees generals i bàsiques sobre el tema que s'acompanyen d'activitats de reforç i finançament: resums, taules comparatives, esquemes conceptuals, glossaris, qüestionaris breus, selecció de textos de major brevetat o simplicitat, etc. I un segon nivell d'ampliació que, d'acord amb l'interés i la capacitat de l'alumnat, podrà desenvolupar-se en major o menor mesura i que contemplaria: activitats de recerca i desenvolupament, aprofundiment, elaboracions originals a partir de temes proposats, materials per a la seua anàlisi i comentari de major longitud o complexitat, etc.

El nivell IV inclou mesures dirigides a l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu que requereix una resposta personalitzada i individualitzada de caràcter extraordinari que implique suports especialitzats addicionals. Estes adaptacions precisen d'una prèvia avaluació sociopsicopedagògica i l'emissió de l'informe sociopsicopedagògic a partir del qual s'elaborarà un pla d'actuació personalitzat que disposarà l'organització de la resposta educativa i recollirà les mesures i els suports necessaris, els criteris per a la seua retirada, el seguiment del progrés de l'alumnat, les actuacions de transició i l'itinerari formatiu personalitzat incloent les adaptacions curriculars individuals significatives, les adaptacions d'accés que requereixen materials singulars, personal especialitzat o mesures organitzatives extraordinàries, els programes específics que requereixen adaptacions significatives del currículum, i els programes singulars per a l'aprenentatge d'habilitats d'autoregulació del comportament i les emocions o habilitats de comunicació interpersonal i de relació social en els contextos habituals i de futura incorporació.

D'altra banda, per a l'alumnat amb altes capacitats, identificat i valorat com a tal, la docent establirà un pla consensuat amb el departament d'orientació, que se centrarà en l'ampliació i enriquiment de la matèria.

Curs acadèmic: 2024-2025		Departament: Filosofia
1. Concreció curricular de la matèria:	Educació en valors ètics i cívics	
1.1 Elements curriculars del nivell:	4t ESO	
1.1.1 Competències específiques	Competència específica 1 Dialogar i debatre de manera assertiva, respectuosa i correctament argumentada sobre problemes morals plantejats en qualsevol situació de la vida diària per a poder arribar a acords o consensos. Competència específica 2 Gestionar les emocions en situacions de conflicte per a poder afrontar-les des de la cultura de la pau i explorar i proposar solucions equitatives i creatives. Competència específica 3 Analitzar de manera crítica les normes i lleis vigents en el marc de la Declaració Universal dels Drets Humans i adequar-se a aquestes valorant-ne la legitimitat. Competència específica 4 Reconèixer, denunciar i combatre els estereotips i rols associats a partir d'una reflexió personal i crítica. Competència específica 5 Identificar, analitzar i valorar en l'àmbit internacional els beneficis dels valors democràtics promoguts per lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania global. Competència específica 6 Proposar i desplegar accions responsables i justes compromeses amb la transformació social i la lluita efectiva contra les desigualtats i injustícies en qualsevol situació real d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva. Competència específica 7	

Explicar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de la situació mediambiental del planeta.

CE1: Dialogar i debatre de manera assertiva, respectuosa i correctament argumentada sobre problemes morals plantejats en qualsevol situació de la vida diària per a poder arribar a acords o consensos.

CE2: Gestionar les emocions en situacions de conflicte per a poder afrontar-les des de la cultura de la pau i explorar i proposar solucions equitatives i creatives.

CE3: Analitzar de manera crítica les normes i lleis vigents en el marc de la Declaració Universal dels Drets Humans i adequar-se a aquestes valorant-ne la legitimitat.

CE4: Reconèixer, denunciar i combatre els estereotips i rols associats a partir d'una reflexió personal i crítica.

CE5: Identificar, analitzar i valorar en l'àmbit internacional els beneficis dels valors democràtics promoguts per lleis i institucions per a la construcció d'una ciutadania global.

CE6: Proposar i desplegar accions responsables i justes compromeses amb la transformació social i la lluita efectiva contra les desigualtats i injustícies en qualsevol situació real d'acord amb els principis d'una societat igualitària i inclusiva.

CE7: Explicar els desafiaments ecològics plantejats pels Objectius de Desenvolupament Sostenible i actuar de manera compromesa amb la transformació de la situació mediambiental del planeta.

Bloc 1: Persona

- El benestar físic i emocional
- Crítica, autocrítica, acceptació i disconformitat
- Autoregulació emocional, estrés i resiliència
- Educació afectivosexual
- La diversitat
- Identitat de gènere, sexe biològic, expressió de gènere i orientació sexual
- Diversitat social i cultural
- Prejudicis
- La igualtat entre dones i homes
- Estereotips i rols que se'n deriven
- Androcentrisme, patriarcat i feminismes
- Prevenició de l'abús sexual i la violència masclista
- Responsabilitat compartida en tots els àmbits de la vida
- Educació
- Relativisme moral o universalitat dels valors. Dilemes morals
- Autonomia i heteronomia moral

Bloc 2: Pau

- Resolució de conflictes
- Violències: directa, cultural i estructural
- Cultura de la violència versus cultura de la pau. "No-violència". Pau positiva versus pau negativa
- Maltractament, assetjament i exclusió. Respecte i tolerància
- Conductes addictives
- Els deures i els drets de les persones
- Drets i deures
- «Netiqueta» per a dispositius, aplicacions, eines informàtiques i xarxes socials
- Declaració Universal de Drets Humans i de la Infància
- Valors democràtics i ciutadania global
- Legalitat i legitimitat. Dignitat i justícia

Bloc 3: Prosperitat

- Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible
Sostenibilitat i reducció de les desigualtats
- La desigualtat
Situacions de marginació, discriminació i injustícia social
Interseccionalitat de les desigualtats i les discriminacions
- Funció social dels impostos i justícia fiscal
Els serveis públics
Conductes defraudadores i evasió fiscal

Bloc 4: Planeta

- Agenda 2030 i Objectius de Desenvolupament Sostenible
L'Agenda 2030 com a oportunitat per a transformar el planeta
Impacte de l'ésser humà en el planeta i canvi climàtic
Desenvolupament sostenible i ciutadania global
Consum responsable i economia circular
Tecnologia i entorn natural. Fem digital i sostenibilitat
Benestar animal

Bloc 5: Participació

- Habilitats
Estratègies per al diàleg convertit en debat: assertivitat, argumentació, contraargumentació i proves. Tipus d'arguments
- Àmbits
Processos participatius en els àmbits local, nacional i internacional
Marc ètic del diàleg
Activisme ciutadà i solidaritat internacional. ONG
L'ONU com a societat de nacions
La UNESCO com a element clau per a establir aliances de progrés
Europa com a unitat política. El Tribunal Europeu de Drets Humans

1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat

Activitats escrites que mostren l'assoliment dels sabers bàsics i, especialment, de les eines de treball bàsiques de l'assignatura com ara:

- Comentaris de text de diferents obres dels autors i autores proposats.
- Dissertacions escrites
- Definicions escrites.
- Participació oral activa que mostre comprensió i la capacitat argumentativa de l'alumne.
- Essencialment farem servir elements d'avaluació escrits objectius. Actitud i participació en classe i en les plataformes (AULES) que es disposen per a l'assignatura. Intervencions espontànies. Interés i entusiasme en el desenvolupament de les activitats...

Treballs monogràfics, investigacions i treballs de camp.
Resolució de problemes lògics o de raonament.
Activitats pràctiques i d'aplicació de coneixements.
Preparació i realització de debats.
Exposicions (individuals o grupals, en la classe o gravades) sobre temes proposats atenent tant el contingut com a la presentació (material audiovisual, nivell de l'elocució...)
Anàlisi i comentaris de textos de diverses fonts (filosòfics, científics, divulgatius, literaris...) i altres materials: imatges, productes audiovisuals seleccionats...
Elaboració de dissertacions escrites sobre temes proposats.
Elaboració de taules, mapes conceptuals, glossaris i eixos cronològics sobre el paper o amb eines virtuals.
Exàmens teòrics: preguntes breus i de desenvolupament, anàlisi i comentari de fragments de text o imatges, taules comparatives, activitats d'aparellament d'autors o idees, activitats de vertader o fals, i dissertacions.
Rúbriques d'avaluació, sondejos d'autoavaluació o avaluació de grup.

D'acord amb l'avaluació competencial que proposa el marc legislatiu vigent l'assignatura s'avaluarà en un 60% mitjançant propostes d'aprenentatge basades en investigacions, exposicions, treballs en grups, dissertacions individuals, activitats de anàlisi i síntesi i altres tasques que estiguen adreçades a fer de l'aprenentatge una pràctica útil i conscients dels sabers bàsics de l'assignatura. Per altra banda, en farem proves objectives escrites que avaluen l'assoliment de les destreses i coneixements bàsics de la matèria que representaran un 40% de la qualificació total.

Si l'alumnat no participa de les activitats proposades al llarg del curs, no les lliura o ben bé el lliurament no es correspon amb el nivell exigít per a mostrar un assoliment dels continguts, haurà d'examinar-se en una prova objetiva escrita global a final de curs per tal d'aprovar l'assignatura.

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

En relació amb la resposta educativa per a la inclusió, es contemplen quatre nivells de resposta educativa. Sent el nivell I una resposta a nivell general de la comunitat educativa i el nivell II la resposta específica per a l'alumnat d'un grup complet i sent que el mateix no ens aplica, esta programació contemplarà els nivells III i IV.

Tenim en compte que no tot l'alumnat adquireix al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. La diversitat de l'aula pot presentar alumnes amb necessitats educatives especials –dificultats específiques d'aprenentatge, TDAH, altes capacitats intel·lectuals, incorporació tardana al sistema educatiu per motiu de malaltia, dificultats idiomàtiques o altres condicions personals o acadèmiques. El professorat ha de realitzar, com a part de l'acció docent, la detecció de barreres i necessitats per a l'aprenentatge i propiciar la participació de l'alumnat. Estes mesures s'han de plantejar des d'una perspectiva global, sistèmica i interdisciplinària, per això, quant a les nostres assignatures, plantejem activitats (lectura comprensiva, comentari de textos breus, argumentació oral i escrita...) que permeten la detecció de dificultats concretes (comprensió lectora, dificultats en l'expressió oral i escrita...) per a complementar la informació prèvia de l'alumnat que provinga del seu acompliment en cursos anteriors o del departament psicopedagògic.

En les assignatures que s'inclouen en el currículum de secundària la diversitat d'activitats proposades cerca adaptar-se a les diferents formes d'aprenentatge del nostre alumnat perquè els continguts mínims siguen accessibles a tots ells. A més, el departament, en

coordinació amb equip de pedagogia terapèutica i orientació, disposa de materials que permeten adaptar curricularment els continguts als diferents nivells d'aprenentatge que trobem a l'aula. En qualsevol cas, la nostra metodologia en general i especialment en este any en què preval la semipresencialitat a l'aula, convida a desenvolupar cada tema en diferents nivells de complexitat amb l'objectiu, precisament, de resultar atractiu a tots i totes, brindant la possibilitat de fer un treball més senzill o superficial o una elaboració més complexa i profunda de les propostes.